

บทบาททางเพศและการต่อรองของผู้หญิง
มุสลิมชายแดนใต้ผ่านกรอบแนวคิดทุน
ฮาบิตูส และสนาม ของปีแอร์ บูร์ดิเออ:
กรณีศึกษาผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม

อัสมา มังกรชัย*

Received: 20 November 2021

Revised: 5 March 2022

Accepted: 31 March 2022

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องบทบาทของสตรีในการจัดการศึกษาอิสลาม
ในปอเนาะกิตาบและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ.2564

* อาจารย์ประจำ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี;
อีเมล: asama.m@psu.ac.th

**A Study of Gender Role and Negotiation
of Muslim Women in the Deep South of
Thailand through Pierre Bourdieu's
Concept of Capital, Habitus and Field:
A Case Study of Female Executives of
Private Islamic School**

Asama Mungkornchai**

** Lecturer of The Faculty of Political Science. Prince of Songkla University, Pattani campus; Email: asama.m@psu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ศึกษาบทบาททางเพศของสตรีที่เป็นผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยใช้แนวคิดเรื่อง สนาม (field) ทุน (capital) และ ฮาบิตุส (habitus) ของปีแอร์ บูร์ดิเออ ในการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีสถานะเป็น สนาม (field) นอกเหนือจากการสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทางด้านบทบาททางเพศของสตรีมุสลิมชายแดนใต้ บทความนี้ คลี่ประเภทของทุน (capital) หรือ ทรัพยากรแห่งอำนาจในสนาม ระบุที่มาและความสำคัญของทุน แบบแผนความสัมพันธ์ที่มีลักษณะคงทนถาวร (habitus) ข้อมูลในงานนี้ถอดมาจากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล อันมีการแสดงสำนึกตัวตนและภาพสะท้อนตนเองในปฏิสัมพันธ์แห่งอำนาจในสนาม ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่างรุ่นอายุ การศึกษาและการเรียนรู้ปลูกฝังทางวัฒนธรรม ทำให้พวกเธอมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม พวกเธอมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกันอันเนื่องมาจากเพศสภาวะ (gender) และบทบาททางเพศ (gender role) อันเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขในแบบแผนความสัมพันธ์ในสนามหรือกฎของเกมอำนาจ อันมีสภาวะการณ์การครอบงำโดยเพศชาย (male dominance)

คำสำคัญ: เพศสภาวะ, บทบาททางเพศ, ผู้หญิงมุสลิม, โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม, ทุน, สนาม ฮาบิตุส, ปีแอร์ บูร์ดิเออ

Abstract

This research paper studies the gender role of women in management positions of Islamic private schools in the three southernmost provinces of Thailand by employing concepts of field, capital and habitus of Pierre Bourdieu. In this study, the field of study refers to the private Islamic schools where different kinds of capitals and sources are revealed. Moreover, the habitus of this social group is declared through the exposed, sustained patterns of relations. The data collected comes from the interview which includes reflective processes of female/women in management positions from different generations, education and cultivation. While these women in management positions come from different background, they share similar experiences as 'women' in the field, due to the established gender role in the main pattern of relations, and the reality of male domination being the habitus of the field.

Keywords: Gender, Gender Role, Muslim Woman, Islamic Private School, Capital, Field Habitus, Pierre Bourdieu